

STEMMEN UIT HET VRIJZINNIG CENTRUM DE HOEKSTEEN

VOORBURG - SASSENHEIM/LISSE

Adres: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg
Telefoon 070 386 34 13

Een nieuw lied en een nieuw jaar.

Aan het eind van het jaar zijn we er vaak bewust mee bezig: het afsluiten van het oude jaar. We weten dat begin januari het nieuwe jaar begint en traditiegetrouw staat dit voor een nieuwe kans en verfrissing. Het nieuwe jaar heeft ook een nieuw getal. Maar net zoals de kerstdagen anders waren dan anders zal ook dit nieuwe jaar anders beginnen dan anders. Niet in grotere gezelschappen aftellen van de tijd op de klok. Geen vuurwerk afsteken op straat. Niet bij en met burens nog oliebollen delen of een drankje drinken. En geen gezellige nieuwjaarsborrels en nieuwjaarsbijeenkomsten in de week daarna. Kortom, veel stiller dan anders zal dit nieuwe jaar een aanvang nemen.

En toch is het belangrijk voor en in onszelf dit jaar als nieuw begin te markeren. Want iets nieuws geeft vaak energie en geeft ook de mogelijkheid om dingen die je niet meer wilt 'achter je te laten'.

Het jaar 2020 was voor velen van ons een onvergetelijk jaar maar niet in positieve zin. Het was voor velen een zwaar jaar met meer zorgen en verdriet dan normalerwijs. Goed om te kunnen zeggen dat binnenkort een periode afgesloten is. Maar wat is er dan 'nieuw' te noemen aan het begin van het komende jaar 2021, als het zo onopvallend en stilletjes intreedt? Al lang vóór ons is nagedacht over wat 'nieuw-zijn' betekent.

Iedereen kent vast het lied, 'Zingt een nieuw lied voor God de Here' (lied 971 nieuw -, lied 320 oud liedboek, tekst Jan Wit). Een lied dat qua eerste regel aansluit bij psalm 98 en 149 waar ook over een 'nieuw lied' wordt gesproken. Ik heb het altijd met plezier meegezongen al begreep ik de eerste regel van de tekst helemaal niet. We zongen het 'nieuwe lied' immers geregeld en het stond bovendien in het liedboek. In een Joods liturgieboek, de Sidur Ha' Chidush uit 2008 staat dat 'nieuwe' toegelicht. Wat is een nieuw lied?

"Een nieuw lied is er als wij onze gewoontes van hart en geest doorbreken.

Wanneer we uit het verleden de Toekomst binnengaan.

Wat nieuw is, is niet langer een gewoonte.

Wat nieuw is, is dat wat uit het Moment voortkomt."

Er naast staat, nog poëtischer verwoord: "Het geheim van het nieuw maken van een lied is afhankelijk van het feit of we weten hoe een goede geliefde te zijn. Ik vergeet alles wat ik al ken van mijn geliefde en benader hem/haar als een volstrekt nieuw wonder. Ik laat mijzelf

'Koor in geheimzinnig bos', Aimee Birnbaum.

In dit nummer o.a.

In memorium	2
Van het bestuur	2
Leeskring in maart	3
Inspiratie	3
Kerkdiensten	4
Hoeksteenlezingen	5
Want alles is fragment	6
St. Nic. van Myra-II	6/7
Gedicht van Katrijne	7
AGENDA	8

Hoeksteenlezingen

Zondag 7 februari 10.30 uur
Voeding en spiritualiteit
Spreker Amanda Lang
(reserveren verplicht)

Zondag 7 maart 10.30 uur
Is de evolutie doelgericht of is het allemaal toeval?
Spreker Arie Bos
(reserveren verplicht)

Leeskring in maart
Religieuze ervaringen in de Bijbel

(reserveren kan nu al)

verrassen. Als we als gemeenschap in een dergelijke liefde elkaar ontmoeten is onze liefde een lofzang op de schepper. De vriendelijkheid en gulheid die we elkaar betonen is ons waardevolste geschenk aan God. Ons 'nieuwe lied' aan God komt voort uit de verbinding met elkaar."

De kern van de uitleg is dat in feite het nieuwe lied helemaal geen lied is. Althans: er kan vernieuwing optreden als we zingen (misschien weten onze koorleden daar meer van), maar ook daarbuiten kan die plaatsgrijpen. Onze houding naar anderen kan voor vernieuwing zorgen. We moeten daarvoor met elkaar een liefdevolle verbinding aangaan. De afgelopen maanden hebben we al met velen elkaar ontmoet in de kerk maar vanwege corona ontbraken anderen. Mijn wens is dat, hoewel we elkaar misschien nog even niet allemaal in levende lijve zullen ontmoeten, we als leden en vrienden van De Hoeksteen ons toch met elkaar verbonden zullen blijven voelen; vol vertrouwen dat we binnenkort wel weer veilig met elkaar kunnen samenkomen. Door die verbinding met elkaar kunnen we dan het nieuwe jaar 2021 inluiden!

Hartelijke groet,
Katrijne Bezemer

In memoriam

Op 24 november overleed Dirkje Honnef-de Jong wonende in Sneek, maar vele jaren verbonden met de VVG in Voorburg. Ze is 91 jaar geworden. Dicky Honnef (wij noemden haar meestal Dick) was een zeer actief lid van de kerk, ze zong jaren in het koor waarvan haar echtgenoot Peter vroeger ook een periode voorzitter was. Tegelijkertijd nam ze deel aan diverse andere gezelschappen en had ze ook veel vrienden in de kerk. Ze nam deel aan een leeskring, de bezoekgroep en aan het bestuur van de Hoeksteenkerk. Wij kennen haar als hartelijk, gezellig, betrokken, behulpzaam en wijs. Haar geloof pastte ze zeer praktisch toe in de zorg voor anderen maar tegelijkertijd had ze ook een spirituele inslag. Dick heeft een bijzonder leven geleid als verpleegster in Nieuw Guinea waar ze ook haar echtgenoot, Peter, ontmoette. Haar positiviteit, optimisme en durf (o.a. lange autotochten in Noorwegen en het oppakken van steeds een nieuwe werkkring) hebben op haar kinderen en op wie zij maar ontmoette grote indruk gemaakt. Op de Oosterbegraafplaats werd afscheid van haar genomen met bijzondere muziek, mooie foto's, een terugblik van haar kinderen en kleinkinderen en De Hoeksteen. Velen van de familie en vrienden konden in verband met de coronamaatregelen niet persoonlijk aanwezig zijn. Voor hen was een lifestream opgezet waarmee ze thuis de plechtigheid konden volgen. Wij wensen de familie heel veel sterkte toe.

Moge Dick nu verkeren in het Licht van de eeuwige.
K.B

Van het bestuur

Dinsdag 8 december heeft het bestuur haar laatste vergadering van 2020 gehouden.

Na een roerige tijd hopen wij dat 2021 ons weer toekomst zal geven.

Nieuw email-adres voor het secretariaat

Onze secretaris Wicher Kraan heeft een nieuw secretariaat email aangemaakt waar u uw correspondentie voor onze vereniging vanaf heden naar toe kunt mailen:

secretariswhkraan@gmail.com

Het bestaande email-adres secretarishoeksteen@gmail.com blijft nog bestaan tot juli 2021.

Naar dit email-adres kunt u nog aanvragen doen voor het huren van een zaal in de Hoeksteen.

Jaarprogramma 2021

Vanaf januari 2021 gaan we in aangepaste vorm verder met ons jaarprogramma.

Diverse sprekers waren bereid hun lezingen alsnog aan te bieden, waar we natuurlijk heel blij mee zijn. In het voorjaar hopen we ook meer te horen over hervatting van de concertserie in de Hoeksteenkerk.

Daar de ontwikkelingen rond de corona-epidemie ongewis zijn, moeten we alles met een 'slag om de arm' vermelden. U krijgt altijd tijdig bericht als een activiteit geen doorgang kan vinden.

Zodra het jaarprogramma gereed is krijgt u dit digitaal. Ook komen er exemplaren in de ontvangstruimte te liggen om mee te nemen.

IKOS Leidschendam-Voorburg

In oktober 1984 startte Kees Jol als vertegenwoordiger van ons bestuur in de Interkerkelijke Stichting Godsdienstonderwijs Voorburg. In 2005 is hij voorzit-

ter geworden. Dit jaar heeft Kees zijn voorzittershamer overgedragen aan Odilia Heetman-Loeffen. Langs deze weg willen wij hem bedanken voor de 36 jaar inzet bij het IKOS als vertegenwoordiger van onze vereniging.

Kees is gevraagd door het bestuur van IKOS om voorlopig in het bestuur te blijven vanwege zijn knowhow. Daarmee heeft hij ingestemd.

Het bestuur van De Hoeksteen roept kandidaten op om onze verenging te vertegenwoordigen in het IKOS.

U kunt zich aanmelden bij secretariswhkraan@gmail.com

Vacature voorzitter

Zoals al in de ALV van 26 november is vermeld, heb ik aangegeven na 18 jaar mij in de ALV van november 2021 niet meer herkiesbaar te stellen, als voorzitter.

Het bestuur roep kandidaten op om deze toekomstige vacature tijdig in te vullen.

U kunt zich aanmelden bij secretariswhkraan@gmail.com

Tot slot wenst het bestuur u een voorspoedig maar vooral gezond 2021

Hartelijke groet,
Simon van Proosdij

Bloemengroet

De bloemen in de maand november gingen namens u naar mw. J. Tupan-Kaiser

Leeskring: Religieuze ervaringen in de Bijbel.

Leeskring: Religieuze ervaringen in de Bijbel.

In deze gesprekskring gaan we in op de beschrijvingen van religieuze ervaringen die in de Bijbel genoemd worden. Godsdiensten zoals ook Joden- en christendom gaan gepaard met menselijke ervaringen die het gewone dagelijkse overstijgen. Dit noemt men transcendente ervaringen.

Gebeurtenissen kunnen dientengevolge als 'wonder' beleefd worden en als ingrijpen van hogerhand. Een wolk die meereist, voorspellende dromen, een stem uit ongewone bron, bezoeken van 'engelen', nieuwe inzichten, visioenen en genezingen. We lezen diverse beschrijvingen uit de Bijbel over dergelijke ervaringen en gaan daarover met elkaar in gesprek. Graag zelf een Bijbel meenemen.

Maximum aantal deelnemers 10. We houden ons aan het Covid-19-protocol.

Leiding: drs. Katrijne Bezemer

Vier donderdagen 20.00-21.45 uur. Data: 18 maart, 15 april, 13 mei, 10 juni

Kosten: Voor leden en vrienden geen, voor anderen € 20,00 voor de serie bijeenkomsten

U kunt zich nu al opgeven voor deze kring die op 18 maart start!

Carla Pols

Inspiratie

Goddelijke ademhaling is Goddelijke inspiratie. Je ziet in Genesis dat God zijn adem in Adams neus blaast. Het kan niet anders dan dat Adam deze adem opnam in zijn longen, die op hun beurt de zuurstof vervolgens door heel zijn lichaam stuurden. Daarna moest Adam beslist uitblazen. Dat uitblazen was voor God weer een teken dat Adam, als archetype van de mens, precies functioneerde zoals Hij voor ogen had. Zoals je bij mond op mond beademing ontzettend blijft als er uitgeademd wordt.

In Zeeuws-Vlaanderen woont de dichteres Carla Pols, van haar zijn de woorden: De Bijbel is geen geschiedenis, de Bijbel geschiedt en is. Dus bij elke inademing van ons krijgen wij inspiratie van God. Die voedt, 'voedt' het hele lichaam. En bij het uitademen kunnen wij zingen, vertellen Wie ons geïnspireerd heeft.

Marijke van Proosdij

Kerkdiensten in aangepaste vorm

Zondag 24 januari 10.30 uur
Voorganger ds. K. Bezemer
Organist Albert van der Haven

Zondag 28 februari 10.30 uur
Voorganger ds. J.F. Goud
Organist Albert van der Haven

Collecten:

1° collecte aan de uitgang is voorlopig bestemd voor de eigen geloofsgemeenschap.

Nu wij geen extra inkomsten hebben door verhuur, koffie/thee schenken is het belangrijk dat wij de reguliere uitgaven kunnen blijven betalen.

2° collecte in **januari** is bestemd voor:

DOELSTELLING

Het organiseren van daadwerkelijke medische hulp aan mensen in noodgebieden en crisis, waar ook ter wereld.

ACTIVITEITEN

Noodhulp, medische zorg en pleitbezorging voor mensen die geen toegang hebben tot medische voorzieningen of daar bewust van zijn buitengesloten. Artsen zonder Grenzen werkt met name in conflictgebieden.

2° Collecte in **februari** is bestemd voor:

DOELSTELLING

Open Doors steunt christenen die om geloof worden vervolgd of verdrukt

ACTIVITEITEN

Open Doors onderzoekt jaarlijks waar vervolging van christenen plaatsvindt en op wat voor manier dit gebeurt. Zij ondersteunt dit alles met noodopvang, voedsel en kleding. De Ranglijst Christenvervolging laat zien in welke landen christenen het zwaarst worden vervolgd om hun geloof.

Reserveren kerkdiensten en lezingen vooralsnog verplicht en afmelden wanneer u niet komt!

s.proosdij@kpnmail.nl of 0652088057. Reserveer tijdig om teleurstellingen te voorkomen.

Hoeksteenlezing Amanda Lang

Zondag 7 februari 10.30 uur

Voeding en spiritualiteit

Spreker Amanda Lang

Entree € 7,00

In deze lezing draaien de mijmeringen van Amanda Lang om de vraag HOE wij ons voeden. Tegenwoordig gaat veel aandacht uit naar de vraag WAT wij tot ons nemen. Hierover bestaan veel uiteenlopende opvattingen of, zo u wilt, 'geloven'. Maar wat vertelt ons het gesprek tussen Jezus en de Griekse vrouw (Marcus 7, v 24-30) over voedsel als bron van leven?

Amanda Lang was van kinds af aan diep onder de indruk van "Iets" dat in de wereld aanwezig en toch niet te zien was. In de tijd waarin zij opgroeide vond dit "Iets" voor haar zijn plaats in de klassieke muziek. Als jonge vrouw werkte Amanda in verschillende maatschappelijke sectoren. Tegelijk leefde zij haar heldere neigingen naar "Iets" in veel culturele en godsdienstige omgevingen uit.

Op middelbare leeftijd besloot zij om van dit "Iets" studie te maken. Het werden jaren waarin zij haar bestemming vond. Sindsdien heeft Amanda zich op veel gebieden ingezet waarbinnen zingeving, spiritualiteit en godsdienstigheid een fundamentele betekenis hebben: in het onderwijs en in de zorg, bij opleidingen en in geloofsgemeenschappen, in de cultuurwereld en de kunsten, bij maatschappelijke instellingen en vooral voor mensen met zeer uiteenlopende achtergronden met levensvragen, zo oud als de mensheid zelf.

Amanda woont en werkt als vrijgevestigd geestelijk begeleider en kunstenares in Heerjansdam. Itinera.nl. Zij heeft twee volwassen kinderen.

Foto: Maria L. Korteweg

Hoeksteenlezing Arie Bos

Zondag 7 maart 10.30 uur

Is de evolutie doelgericht of is het allemaal toeval?

Spreker Arie Bos

Entree € 7,00

Arie Bos heeft veel met Aidspatiënten gewerkt en is zo in de immunologie en neurowetenschappen gedoken, waarbij de evolutionaire achtergrond steeds belangrijker werd. Het werd duidelijk dat alle ontwikkelingen in de natuur een doel hebben. Maar welk doel is dat uiteindelijk? Dat zal het onderwerp zijn waar we in de lezing naar op zoek gaan.

Arie Bos (Delft 1947) was dertig jaar antroposofisch huisarts in Amsterdam, na een jaar of zeven als regulier huisarts in een gezondheidscentrum te hebben gewerkt. Hij was huisartsopleider aan de VU en geeft colleges neurofilosofie aan het UMCU voor tweedejaars medisch studenten. Hij schreef veel artikelen en enkele boeken: *Aids* (1987), *Hoe de stof de geest kreeg* (2008), *Mijn brein denkt niet, ik wel* (2012) en *Gebruik je hersens* (2018).

Voor beide lezingen reserveren verplicht: s.proosdij@kpnmail.nl of 0652088057

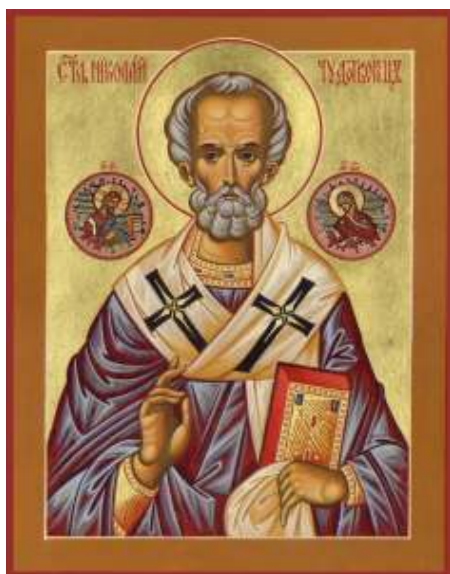
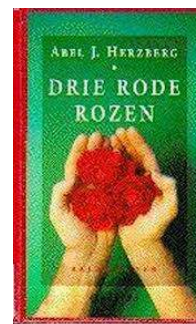
'Want alles is fragment

*Al door het zeggen van het woord
Deelt men, scheidt men en schendt,
Het al omvattende, dat men niet kent,
Dat ik aanwezig weet, of alleen maar vermoed,
Dat ik niet uitspreken kan en toch uitspreken moet,
Dat mij beheerst, dat mij te luisteren gebiedt,
En als ik zoek en luister, dan vind ik het niet.*

Een troost blijft:

*Er is in ieder woord een woord,
Dat tot het onuitsprekbare behoort:
Er is in ieder deel een deel
Van het ondeelbare geheel,
Gelijk in elke kus, hoe kort,
Het hele leven meegegeven wordt.*

**Gedicht van Salomon Zeitscheck uit
'Drie rode rozen' van Abel Herzberg**

SINT NICOLAAS VAN MYRA - II

De *Praxis de stratelatis*, het oudste bekende handschrift waar Sint Nicolaas een rol in speelt, dateert waarschijnlijk uit de vijfde eeuw, van kort na zijn dood.

Het boek bevat een historisch wel plausibel verhaal, in het kort gaat het als volgt:

In Constantinopel, destijds het bestuurlijke centrum van het Romeinse Rijk, is het christendom

zojuist gepromoveerd tot erkende godsdienst. Nicolaas is bisschop in Myra, in Frygië, in het zuidoosten van het huidige Turkije.

Er ontstaat daar ter plekke onrust, de keizer stuurt vanuit Constantinopel een oorlogsschip onder aanvoering van drie stratelaten (veldheren) om de onregelmatigheden de kop in te drukken. Het weer werkt niet mee en het schip moet onderweg aanleggen in de haven een paar mijl van de stad Myra.

De soldaten gaan van boord. Dan barsten er rellen uit, het gerucht gaat dat een paar oproerkraaiers, vermomd als soldaten, zich zeer misdadig gedragen. Burgers bemoeien zich ermee en het wordt een geweldig tumult, zelfs hoorbaar in Myra. Nicolaas hoort van de rellen en gaat naar de havenplaats om zich op de hoogte te stellen van de toestand. De veldheren verwelkomen hem, ze kennen hem en vragen om zijn zegen over hun missie naar Phrygië. Merkwaardig, na het gedoe met de klachten over de 'soldaten'.

Maar Nicolaas toont zich een tacticus, hij kalmeert de mensen en vraagt de veldheren om mee te lopen naar het plein in de stad waar hij hen zijn zegen zal geven. Iedereen is onder de indruk van zijn rustige woorden en gaat mee. Onderweg brengen zij de opgewonden omstanders tot kalmte. Deze handeling werd beschouwd als het eerste wonder: een opstandige menigte kalmeren en de rust doen wederkeren.

Bij het plein in Myra aangekomen hoort Nicolaas dat er al drie eerbare burgers in staat van beschuldiging zijn gesteld. Ze zijn opgepakt en reeds vervoerd naar de executieplaats. Anderen vertellen hem dat ze onschuldig zullen worden gedood, want de commissaris van de keizer is omgekocht en heeft deze mensen opgepakt om op die manier de zaak gemakkelijk af te handelen. (Interessant is dat in het manuscript de namen van al deze plekken worden vermeld, het blijken historische plaatsen te zijn. De ruïne van Myra is nog steeds te bezoeken.)

Ilja Repin – Sint Nicolaas redt drie onschuldigen

Nicolaas rent naar de executieplaats en komt net op tijd om het zwaard waarmee de onschuldige burgers onthoofd zullen worden uit handen van de beul te grissen. Hij maakt de boeien van de veroordeelden los en zegt dat hijzelf wel in de plaats van deze onschuldigen wil sterven. Vervolgens ijlt hij naar de woning van de commissaris en dreigt dat hij diens corrupte gedragingen zal doorgeven aan de keizer via de drie veldheren die toevallig aanwezig zijn. De commissaris geeft toe en geeft de drie gevangenen de vrijheid. Het manuscript gaat nog verder en verhaalt dat de veldheren na hun terugkeer aan het hof middels allerlei valse beschuldigingen door de ambtenarenklik worden gearresteerd en in de gevangenis belanden.

Daar herinneren zij zich bisschop Nicolaas en vragen hem om voorpraak te zijn bij diens welwillende God. Nicolaas verschijnt daarop in zeer beangstigende dromen bij zowel keizer Constantijn als het hoofd van het openbaar ministerie, die heel interessant Ab-labios (van de prins geen kwaad wetende) heet.

Zij krijgen in deze nachtmerries plastische bedreigingen naar het hoofd geslingerd door Nicolaas. Daarop worden de drie stratelaten vrijgelaten en met een schip vol kostbaarheden naar Nicolaas in Myra gezonden.

De icoon van Nicolaas met de drie veldheren in een schip werd veel later in West-Europa geassocieerd met andere legendes, bv. die van een vreemdeling die drie jongelui uit het pekelfat redt, of drie arme meisjes helpt. Zo groeide de historische Nicolaas uit tot een figuur die tot op de dag van vandaag her en der kan verschijnen. Ondanks verhalen dat hij heilige af zou zijn, staat de heilige Nicolaas van Myra nog steeds officieel ter beschikking als voorbeeld en voorspreker van gelovigen.

GH

Liefde voor de schepping

Mensen van vandaag

Wij, de mensen van vandaag
met onze vraagstukken, onze zoektocht
en onze dilemma's
Wij zijn de mensen
in het heetst van de strijd
in de beroering van de storm
in het hart van de beweging

Wat geweest is, is voorbijgegaan
Wat nieuw was, is oud geworden
wat we dachten - eens
wat we vonden - eens

Maar Nu, ons hart klopt
onze adem geeft en neemt
Wij zijn vibrerende wezens
levend in het grote bericht van de schepping
– niet opgeschreven, steeds weer fris.
– Jij mag er zijn, speel je mee?

Katrijne Bezemer

**DE REDACTIE WENST U EEN
VOORSPOEDIG EN GEZOND 2021**

Indien onbestelbaar: Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

AGENDA

Januari

- 07 jan 20.00 u Gesprekskring: *Stoa en christendom vergeleken*
o.l.v. drs. K. Bezemer
- 24 jan 10.30 u Kerkdienst, voorganger ds. K. Bezemer

Februari

- 04 feb 20.00 u Gesprekskring: *Stoa en christendom vergeleken*
o.l.v. drs. K. Bezemer
- 07 feb 10.30 u Hoeksteenlezing *Voeding en spiritualiteit*
spreker Amanda Lang
- 28 feb 10.30 u Kerkdienst, voorganger ds. J.F. Goud

Maart

- 07 mrt 10.30 u Hoeksteenlezing *Is de evolutie doelgericht of is het allemaal toeval?* spreker Arie Bos

Datum inleveren kopij

Wilt u de kopij voor het maart nummer a.u.b. uiterlijk 18 februari insturen naar stemmen@kpnmail.nl of naar Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg

Colofon

Voorganger:
Ds. K. Bezemer,
Floris Versterlaan 23
2343 RV Oegstgeest
Tel.: 071 532 04 38
kbezemer@iroka.nl

Voorzitter:
S.J. van Proosdij
Tel.: 070 386 86 85
s.proosdij@kpnmail.nl

Secretariaat:
W. H. Kraan
Tel.: 070 386 95 41
secretariswhkraan@gmail.com

Penningmeester
G. Vallenduuk-Visser
Tel: 0252 213 998
penningmeesterhoeksteen@gmail.com

Zaalverhuur:
J.J. Jager
tot 31 december
jagerjjan@gmail.com

**Contactpersonen
ziekenhuisopnamen:**
Ds. K. Bezemer of
S.J. van Proosdij

Redactie Stemmen:
G. Hornman-Oldenbeuving
M. van Proosdij-v.d. Beukel
W. Toes

Eindredactie:
A.G. Spruijt
Tel.: 070 347 28 07
agspruijt@gmail.com

Bankrekeningnummer:
NL 93 INGB 0000 137735
Vereniging van Vrijzinnig Gods-
dienstigen te Voorburg

Maandblad Stemmen:
Op aanvraag via het secretariaat

Redactieadres:
stemmen@kpnmail.nl
Rozenboomlaan 119
2274 HK Voorburg

Website
www.vrijzinnigcentrumdehoeksteen.nl